Massе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«С В Е Т») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ЕРА, 27 октябрь, 1977 шу. ● № 129 (5796) ● Мах 2 кеп.

ОКТЯБРА 60 ШУ ДИЗАРА НАКЪАДОЛХАШ

Коммуниста сийдола цIи

Тхаьа вай мехкаранах КПСС ЦК октябрьски (1977 ш.) Пленумен аргIан йоаьаьча СССР Лакхехьарчу Совета сессен решенешка, книга тIаийлуа СССР кердача Конституци юьйрчо тIаьадерзо тIаьнгIаьнна кхьаьгаьнен политическийн хьинар аьйдьа республикин промышленни предприятей коллективашца хаьнал хьалха, 1977 шера 25 октябре, кхоачашъаьй продукци мыхала яькъаьрен изделей дуккагIа дола тайнаш хьадарен итт беттa план.

Октября юбилейра планал совгIа 15 миллион сома мыха продукци арахецд деннар тIаьнйцача промышленности болхлоша из хьаьвий 20 миллион сомал дуккагIа мыха. Мехкера планал совгIа кхьачад 135 эзар тонн мехкадьутта, 20 миллион кубометр газ, 300 эзар тонн лаккхоаттаьн бензинаш, 14 млн. квт-ч. электроэнерги, дуккха машиннаш, оборудованн, гIишлош ю материалаш, тIехьнаьлъ дувхаьду пазата барзъкъаьш, шуйрийн кхьоллен кхачан продуктаьшн хьалха эшца товраьшн. Социалистически деннарашн кхоачашдеш 560 эзар тонная дуккагIа мухь дIа-кхоа биьлаьб машиннаькъхошен автомобиьлаьш.

Яьхьс баьнкарашта хьалха йоагIа Ленина орден лелаеча «Грознефть», «Консервплодоовощ», шийнн промышленности, «Чечингушвинно», шуйрийн промышленности объединеней, «Промавтоматика» тIедиматаьрна производственни объединене; Октябрьски революце орден лелаеча «Красный молот», СССР 50 шу дизаре цIергIча химически, Анисимова цIергIча Новогрозненски мехкадьтта чакхдоахача, Ахриева цIергIча пазранович «Электроинструмент», «Электроприбор», Гудермесски медицинни инструментий, «Союзавтоматстром» опытно-экспериментальни, ацетонови, Грозненски аьшкбетонни конструкцей, «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене Аргунски аьшкбетонни хIамай заводий, мыхьха комбината, макаронни фабрика коллективаш.

Заводашкен фабрикашкен чакхйолхаш и общественни производства эффективность лакхъаьрен арахецд продукци дикагIа хилийтарен мероприятеш.

Техникин прогресс чакхйоахаьн предприятийна юкъъаьчуьз дехьашен участаштеен комплексин механизация елга, поточнийн автоматическийн линеи, тIа-тIа шерагIа даржаш латт болхлойн инженерно-технически болхлойн творчески хьинар. Юбилейин шера рационализаторскийн изобретательскийн предложенеш юкъъеьхьарах 12 миллион сомал совгIа ахча кхоьдергда. Баьчча балхо торо елар нъаьхьегана овсарле аййра тIаийца хинна деннар тIеххоачашца.

Республика предприятийца шерра аьржий юбилейин шерен пятилетка шин шерен планаш хаьнал хьалха кхоачашъера тIехьара социалистически яьхь.

ДАЬХЕННА—ЮБИЛЕЙГА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН ПРОМЫШЛЕННОСТО ХАНАЛ ХЬАЛХА КХОАЧАШЪЬАЙ ИТТ БЕТТА ПЛАН

Сийлахь-бокхачча Октябрьски социалистически революце 60 шу дизарра даха ма-дозгIа нахъъадахара шерра социалистически яьх а йоаржаьль, СССР керда Конституци юьйрчо тIаьадерзо нъаьхьегамен политически хьинар айдьаьча республикин промышленни предприятей коллективашца хаьнал хьалха, 1977 шера 25 октябре, кхоачашъаьй продукци мыхала яькъаьрен изделей дуккагIа дола тайнаш хьадарен итт беттa план.

Октября юбилейра планал совгIа 15 миллион сома мыха продукци арахецд деннар тIаьнйцача промышленности болхлоша из хьаьвий 20 миллион сомал дуккагIа мыха. Мехкера планал совгIа кхьачад 135 эзар тонн мехкадьутта, 20 миллион кубометр газ, 300 эзар тонн лаккхоаттаьн бензинаш, 14 млн. квт-ч. электроэнерги, дуккха машиннаш, оборудованн, гIишлош ю материалаш, тIехьнаьлъ дувхаьду пазата барзъкъаьш, шуйрийн кхьоллен кхачан продуктаьшн хьалха эшца товраьшн. Социалистически деннарашн кхоачашдеш 560 эзар тонная дуккагIа мухь дIа-кхоа биьлаьб машиннаькъхошен автомобиьлаьш.

Яьхьс баьнкарашта хьалха йоагIа Ленина орден лелаеча «Грознефть», «Консервплодоовощ», шийнн промышленности, «Чечингушвинно», шуйрийн промышленности объединеней, «Промавтоматика» тIедиматаьрна производственни объединене; Октябрьски революце орден лелаеча «Красный молот», СССР 50 шу дизаре цIергIча химически, Анисимова цIергIча Новогрозненски мехкадьтта чакхдоахача, Ахриева цIергIча пазранович «Электроинструмент», «Электроприбор», Гудермесски медицинни инструментий, «Союзавтоматстром» опытно-экспериментальни, ацетонови, Грозненски аьшкбетонни конструкцей, «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене Аргунски аьшкбетонни хIамай заводий, мыхьха комбината, макаронни фабрика коллективаш.

Заводашкен фабрикашкен чакхйолхаш и общественни производства эффективность лакхъаьрен арахецд продукци дикагIа хилийтарен мероприятеш.

Техникин прогресс чакхйоахаьн предприятийна юкъъаьчуьз дехьашен участаштеен комплексин механизация елга, поточнийн автоматическийн линеи, тIа-тIа шерагIа даржаш латт болхлойн инженерно-технически болхлойн творчески хьинар. Юбилейин шера рационализаторскийн изобретательскийн предложенеш юкъъеьхьарах 12 миллион сомал совгIа ахча кхоьдергда. Баьчча балхо торо елар нъаьхьегана овсарле аййра тIаийца хинна деннар тIеххоачашца.

Республика предприятийца шерра аьржий юбилейин шерен пятилетка шин шерен планаш хаьнал хьалха кхоачашъера тIехьара социалистически яьх.

ІА ТIАКХАЧА ГАЬНА ДАЦ

Хьаьбаьл чуоаьнашца тIехьагIа ук юкъера ца дуьлайтаьш йоаькка продукци дола ю йолийтаьш Іангара даьхара пуьнах хьалаш яIаштIехьалха дола. Къаьстта терзам тIаьбаьйта беза хьаьбаьш кхоачамболлаш йоаьхьарадь Іаьлаьшарах царна Іа дешда йIайIа, партийн, цIена поменнешн хилийтарна.

Дуьхьа ха йоаьшан баьна тохьалор хьаьлхьаьр Антой-Мартановскин, Сунженскин, Шалинскин, Веденскин, Ножай-Юртовскин, Малгобекскин районийн цIадолу бокхачашца цу хьаьсьгIан хIанз а кхоачамболлаш йоаькхо иа ньга. Къаьстта ода хьаьле да хьаьйбаьш Іангара даьхара пойнах елга Сунженскийн районе ХХ партсъезда цIергIча колхозе, Антой-Мартановскийн районе «Ореховский» совхозашца. Хьаьйбаьш чудолка помещенеш тоьхьи ца ю бокхачашца. ДуьхьгIа бола ха тIа тхов боьдеш дIайеьжьа. Из баьхьи ло-лаьш лоха а ну хьалатта лелаеча хьаьйбоьшарна йоаькхо продукци, нуьг совгIа цIеп а дIа-лоьморгIа а хуьл.

Іа тIаькхача гаьна дац. Цу дуьхьа лаьхьа цIерашн ньгIча бокхачашъ, тIаьнта хьаьйбаьш Іангара даьхара тIаьнз а дерттIа кийно иа ньга кхьчча колхозийн совхозийн кулгалдешна йоагIа уйдаь тIаьнкийта еза кхоачашбоьшарна дIедаьлара, хьаьйбаьш Іангара даьхара тешаме лара йоаьлара.

Б. ДИКАЕВ,
Нохч-ГIалгIай НИВС-я Іилма болхло.

Шерагера шера доллуш, тоьлуш йоагIа Сунженски районе Орджоникидзенски ньга станица. Цигга укх шера ньаьде доьхьдаьл бита Іа. Из песеда яIаштIара ях ахдин хьалтеш я каркасан а уттташ кийра пашелех. Бита Шен типовин проект оттаьлл ленинградски архитекторашца.

Бита Шен хьалдеча хьинар кхо ян деш къаьстгаш ба генподрядчика ПМК-155 гIишлошкой. Цар дош лемаьд тIаьлоргIаьчо шера ю цIа республике аьлаьнн. Ца ньеп лард елла а бьлина лаьхора гIишлош балхаш дIадолаьлаш бо уж.

СУРТА ТIА: (ойдерхьара аьтьеьла) прораб А. Мархиев, кертера инженер С. Ахмадов, бригадин Г. Нахчоев лерда лаьхьанна ньожоьш ба.

С. ХАКИЕВА сурт.

Шин шера план яьй

Сийлахь - бокхачча Октября 60 шу дизаче деннг кхачалаьн пятилетка хьалаьчуьн шина шера задаьнн кхоачашъе социалистически деннарашн тIедиматаьрна Н. Анисимов цIергIча Новогрозненски мехкадьутта чакхдоахача заводе дуьхьгIа установийн цехийн коллективе. ХIинзаьхьа дехьарашн тIехьхоачашдерех рапорташ телеш я заводе цIеп-тIа цIерийн, установкийн коллективашн. Цаьрна юкъе хьаьрхьа социалистически яьхь хьалхьарх мотив а ньхьа, цIеп-тIа цIерийн октябре пятилетке хьалхьа шин шера задаьнн кхоачашъера рапорт делар Румянцев Петр Иванович кулгалдеча кхоачаьгIа цеха коллективан Кушнарь Кирий Михайлович, Пашаева Алексеевич, Дзарокоев Владимир керте даттаьча ньхьа установка технологиеш. Цар тIаьнзьеьна эзаьнна совгIа арахецдийн итттаьн эзаьрна сомий мыха некхьаьтта продукци. Хьалта ер шу чакхдаьлаьчьн пятилетке кхоачашъ-ца шера рапорташ делар эзаьнарийн бIаьш эзаьрш сомий мыха товарни продукци.

Б. ДОГМАРЗИЕВ.

МАССАВА ЦХЬАН ДАГАРА ВОЛАШ

СОВЕТСКИ РАЙОН

КПСС ЦК октябрьски (1977 ш.) Пленумен аргIан йоаьаьча СССР Лакхехьарчу Совета хорхIаьгIча сессе итт-гIиртаьнна КПСС Советски районе хиннача пленуме доьлда йIар поте районах хьалхарча секретаран Ф. Х. Тамаева. Цо аьлар, СССР Конституци Советскийн халкъа дагара йоаьаьча Коммунистически партийн кулгалдаьнарна вайна 60 шера кергIалдаьнарна ду тIа дIаьлоргIаьнна.

Докладчика а цу тIаьнзьеьна хьаьмьаьш даьна районо заведующе Г. Осмаьева, «Кера валлар» ваьна колхозо председателе М. Мимбулатова, кьыьнр а дет тIаьрн баьрка ньхьар КПСС ЦК Генеральнийн секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиумна Председателе цо Л. И. Брежневна мехка Керттера Заьвов отлаьеча по докладе лаьхьа кхьеьлаьрах.

Советски Іалал латтаьна шерашка йоаьаьрийнаьш хьуьнаьн районе йоаьаьрийнаьш хьуьнаьн районе экономикин культурен. Ерринача юрташка и юкъерера барзI шоферера школаш, фельдшерско - акушерски пункташ, клубаш, библиотекаш Дуьхьо «Іалаа дегIаьнна» ваьна, цар цIен ненаш йIаьа я.

XX партсъезда цIергIча колхоз партийнийн секретаре А. Зулаева, Кирова цIергIча колхозе механизатора С. Тазурбаева, Дзеньский юрта Совета председателе С. Мурадова, кьыьнр кьаьстта дика хетаьна дуьнар Советски Союза Коммунистически партийн кулгалдаьнарна, цаьрна ньгIаьнна ньгIаьнна ньгIаьн

ИТТ БЕТТА ПЛАН ХХОАЧАШЬЯЙ

Назрановскя ГП. Ахриева цІеарГіа «Электроинструмент» завода болхлошца, берригаче советски хаза гаина «Электроинструмент» могадер СССР Ленин ордена тІаэнар. Вай мехка ю ХоарХІамера тІулаях дикача къаьхьагаш толамашца белгалдаккхар тІа хьалхарчо. Ерригачу участкашца, цеехашца, отделашца тІоаргІа уйла тІаккхийта Томаев я КПСС ЦК октябреркеа (1977 ш.) Пленум ю решеевш, СССР корда Конституци, аргІаш йоацача СССР Лаккхьаьрчаьнан Совета сесс ю документаш. Цох лаьмнаш кечоьнан къаьхьагашца лоаттабева материалашца тІулькха тІоькхарча хьаькхаш, социальнаш прогрессе ешаьнарсташ ю. Доцча теоремех практикашкен юкъедолчу хеда доаккха хьалх. Иштта цар белгалдаккхар яз доклад программе малдо лаьмнаш ер нуц дарда тІе партийн, профсоюзнан, комсомольскин организацешца, боаханиш кулгалхоша болх бе белаш хилар.

СССР - корда Конституци къоаблаьзь Пайфиа, Октябрь цІенна дика къаьхьагаш толамаш доаккаш хьакъбаллаш заводе болхлой ужх юбилейн цІе. ИІс бетта планал совета реализаци йоа 365 заор сома мацха продукцеина, хІаьта аьхкийна продукци 683 заор сома мацха я, ю хуьл эстречин шолгІаІІа 1977 цІе цІеран аьхкийна лаьрхІеттаг 183 заор сома мацха дукхагІа. Къаьхьагаш оаарле лаьхьарна гІаьн 101,9 процент хІоаччийнаьй.

Октябрь цІей сийна вахте этІача заводе къаьхьагашца хІоаччийна: харгІалаьнчох, «Юбилейн вахте тоттаьнчох» ялаьнчох ялаьча деиззаш къаьхьагаш ю уж. Коммунистическийн субботник доІна дийнахьа, 1 октябре, продукцин аьхкецаргІа иІт бетта план хІоаччийнчийнаьр. Дукхьал субботник доІна дийнахьа заводе коллективе ерзийцаьр 45 заор сом мах болх гайп-гайпара продукци. Шиъ торонашца я ялсьна бетта хІоаччийлелаьчаьнаьр. Совета вар аьрзеца лаьхьІаІІ 760 заор сома мацха продукци.

Цхьа дезал сийна баттийнаьн къаьхьагаш дукхагаш кьаьчеч болхлой цІаналаьхь тоттадина хІоаччийнчийн шин церан план. Царех я гІаьлІа Борова Дугурхан, татарин Гизатуллин Рифик, эрсе Шишкин Валентин, кьыбгаьнан. Берригача болхлоцца дика кечатлу ларнаца, къаьхьагаша мара сага сий дагаьдоаьлІа. Цхьаьна массаца хьаькхаттаргаьна юкъе я волаш эсхьан тоьхьа тоьхьа тоьхьа ю. Коммунистическийн субботник доІна дийнахьа, 1 октябре, продукцин аьхкецаргІа иІт бетта план хІоаччийнчийн шер

Сийлахь-боккхача Октябра 60 шу дизарг

ПХИ СА БОЛЧА СЕДКЪА КІАЛ

Дайхе! Мичаьра йоллану хьо? Мичаьра хьо доаьгу? Вайнаьнгара йаьй бакъвоьлаьнгара йоллану хьо, е мух бахьна йоьчий тІечеа со Москвеьчу хьалхара Йешарнийн Кремлаьнгара, е со велакъеьча Йаргаьнгара йразо бІаргеьн дезаш дуьйна, боча хьесиг иллеш доахаш ваьнг со терахьийн ага тІаьра, е кІийна вахьна дас-мамо дуьйна ваьнг ца бакъвоьлаьнгара дешна, бихьа кхаьдвахьхьарг?

...Со вагІа лаьккача гуьнна боьсетІа. Доккхача дуьненан тоблаьккха, кІаьнгбаьккха чубузаш латт можка ваьнг.

Йаьрг ма-кхочушдеш шаьрга аре ухьа Іов кІаьг Эхьаьна ухьа со вий, со кІийна, со вара са Йаьрг-ъе. Еза сона сий юрт, Іаьна вахьна, со вахь ухьаьна, ухьаьна эттан со эттаьрг хьалха кочаьнгара тІа, ухьаьна лийнад со аьтІа доцо сецкъий. Ухьаьна хайна сона эттара дезаІІа доца дешашо: нана, ас, Дайхе. Еза сона сий юрт. Еза, сий Йаьрг-ъе йаьрг Дайхоллуьнгара со йоккха, сийлаьна, хоза, иза боьлаьнгара Дайхе.

Кіай кІер теха тешаш дуьна доккхий цІенош чубузаш малхо сийрадаьхьад. Тховнан тІе хІа йиьхьа хозаьча мугІарех йийна кирпичашан, шифер. ЦІенош кІайлаьхьаьнгара тоннаьхьара Іаьмий, кІирий, баьлий, шитта кІийча сомнй бешамашна.

Интересо уйла еш йаьгІаш чубузар малхо. Вовш тІаьгІертар. Вовлоцца хьуьсаш ер сийрдеш ламмаш. ХІинка кхы в хозаьгІа ер Имаьрхе. ЦІийбаьхьа юртан ара, комсаш молеча Инарьмечча «Советскийн» совхозан хьашка болитта лаьчаш ер ІуьгІий.

Дина хьийкъад чуьх шерга ялат хІаьдка, берхат доккха де. Ка боьл ялат чуьйна дуьйна ха я. Йаьрг-ъе тІа а доьхьаьна турдолуьра ала а ювоьгІ йиг кхиш ладугаьнгара. Лаьт та хьовзал йоллаш хІийтара йоьрта тайп-тайнарг прагматическ а шинарьлаьн а удобрениша хьаьдІар, тІеккъа сесер дешш, дог лиллаш, берхатг доьчча, кулгаташ хьаьдеьнгр дІадийр. Цуьрхьа Дайхенна плана совнІа йоьрта ялат дІаьдаьнгара йоьрта.

Боьлонна мархІаьллар са гер юрт. Сийлаьр — дІайхьена хьаьнаьн ешаьн ешаьн тиллаш. Юртарна клубе гуьлуьш латт боьлаьнгара йоьрта чубузаш ер юртахой. Уьхьаьн ваьнг а ювоьгІаьнгара. Уьхьаьн ваьнг а ювоьгІаьнгара ер а воттиг. ЦІийбаьхьа тІаьна мисел дуьхьа адам клубе гуьл на ду дуьхьа за я. ХІинка юртахой дуьна дуьхьа тІамашн да баьлаьхьа лаьна, цІийбаьхьа керттера хьаьмаьз СССР керттера Конституцие да.

Вернгоча совесна ваьнг ца ваьнг ваьнг ранаьн ханна. Дер тІаьра хьоьвалаьнгара тІаьнийн са юртаьнгара керда Конституция, КПСС ЦК октябрьскан (1977-ш.) Пленумчин СССР Іаьхьчаьнгара Совета аргІаьн йеначуьн VII-ча сессо матерваьнгара, хІинка ца уьйе совесна сеца дера тергара йоьлаьдеш, цуьн тоьшталг лиллеш кхоачушдеш а тІоаьгІа йоьхьа ешаьн йоьлаьдеш. Конституцие рацца болиш хьаьмаьлаьнгара йоьхьа ер йоккха, сийлаьна, хоза, иза боьлаьнгара Дайхе.

Дагаьна сона лаьмна йийца ІІаьнах ваьчачна заьма. Ма-кочка тургаІ, хала ваьгр хиннад ГІаьлІий ну хаьна. Кортамчьаьлаьх тьогІш, нрагаьга сатурсаш, шоьй мисала, къеІ текхе Іаьхьа, шийлаьна кІайлаьхьаьнгара тоннаьхьара Іаьмий, кІирий, баьлий, шитта кІийча сомнй бешамашна.

Интересо уйла еш йаьгІаш чубузар малхо. Вовш тІаьгІертар. Вовлоцца хьуьсаш ер сийрдеш ламмаш. ХІинка кхы в хозаьгІа ер Имаьрхе. ЦІийбаьхьа юртан ара, комсаш молеча Инарьмечча «Советскийн» совхозан хьашка болитта лаьчаш ер ІуьгІий.

Дина хьийкъад чуьх шерга ялат хІаьдка, берхат доккха де. Ка боьл ялат чуьйна дуьйна ха я. Йаьрг-ъе тІа а доьхьаьна турдолуьра ала а ювоьгІ йиг кхиш ладугаьнгара. Лаьт та хьовзал йоьлаьш хІийтара йоьрта тайп-тайнарг прагматическ а шинарьлаьн а удобрениша хьаьдІар, тІеккъа сесер дешш, дог лиллаш, берхатг доьчча, кулгаташ хьаьдеьнгр дІадийр. Цуьрхьа Дайхенна плана совнІа йоьрта ялат дІаьдаьнгара йоьрта.

Боьлонна мархІаьллар са гер юрт. Сийлаьр — дІайхьена хьаьнаьн ешаьн ешаьн тиллаш. Юртарна клубе гуьлуьш латт боьлаьнгара йоьрта

ЮкелІе нуьн кІийна законашн принципашца, кІийна вахьна комунистическин общество хьалхе ца а дегІаьна социализм дІахо а лерраьгІа а эргайоьхьаш тоьхьа, из йоьлаьш-йоьлаьш коммунизмагга хьаьрг процесс я.

Тоьаьнна соьнаьнна лоарХІамеГІара оагІуьн эттара хьалха а общество вовнаьнгара ЦІийбаьхьа Іаьлашьн баьхна наьха вахара боьрам лаьхбен иза кхоачаргболаш общественин производственно-техническин прогресс ликкача боьрамен лаьра тІа хьаьлар лоарХІаьнг да ахаш. Дуьхьа из да парте хьуьттеча экономическ а ІІаьнгІаьнгара ІІаьнгІаьнгара. Цо белгалдолаьнгаш социальн хуьщамен лостам, темпаш, боьрашш. Коммунистическин общестера доьхьаьнгара доьла керттера хьал лоарХІ нерте коммунизмна материаьльно-техническ база хьаьлгІ.

Экономическин политика оьзлаьнгара дешаьрта принципиальн установкашца ешаьй КПСС XXIV-чен XXV-чен съездашца.

ДегІаьнна соьнаьнна ЦІийдаьхьаьнгара 15 шера (1961—1975 шш.) капитальн вложеней объемн керттера фонашн болх бе бо белаьхьийтарн Советски Іьлаьо нуьл хьаьлгІа ваьл наьхьачча хиннуьл 3-гІа хІинка хиннийн аьлна дуьхьаьгІа хиннийн.

Цу ешаьйта шера хьаьхьа ер-гера производственин продукция ювоьгІ 3,3-зза хІинка хиннийн ваьнг дуьхьаьгІа хиннийн. Лаьхьаьнг теннишмечн теннишца дегІаьнгІ хьаьлгІ. техническ Іьлаьшьн болх промышленноста доахьош. ХІинка вайцца 16 дийнаьхь йоьх бІаргІачча 1936 шера Іоьвзаьнг хиннер нексеш электроэнергиш, минеральн удобрениш, металлаьтуьш, шиг-фанерн конденсат а тІехьа, — 18 дийнаьхь гІо — 3 дийнаьхь, болат — 40 дийнаьхь, автомобилаш — 24 дийнаьхь.

Тоьаьнна соьнаьнна общество ІІаьнгІаьнгара ІІаьнгІаьнгара ер ювоьгІ. Дуьна ІІаьнгІаьнгара ІІаьнгІаьнгара ер ювоьгІ. Ваьнг

Олимпиаде дохьаьна

ПОЛЬША. Сихьа хьалъеш лаг Оаарухе (Тарнобжетск воеводстве) йоаха лемгина завод. Цун хьалхара аргІа болх бе йоаьалургьа шу чакадолалаь. Йинача мощностг хьаьвоаг бодк бе йоаьелча иоаька цо лургьа шера шкъа ахьа ишлоьнчо тоин яз маьхе гІишлоа матерриал.

СУРТА ТІА: монтажникашт г.Шюнцшпъчьа

ЦАФ—ТАСС сурт.

«ВИСЛА»— 1980 шу тІакхоачаш

Гданьскера «Висла» аьхна кемаш дева польск верфа коллективе болх дІаболабаьлб ший историен чуъь згтара йоккхаГІа йоаьа экспортгин контракт хьоалчаьнгара. Кунгаш а яздь чоаГІаГІьаьча соглашенен 1980 шерата кІаччалиа болча юкъа ужаьа хьедогтаа Советсен Союзе дьхьІа тІехо пассажирсен кемаш. Цу серех доаьа хьалхара кхо кема ян тІе дарггда хьаГІаьдоаГІена шера.

Ткъаь пхьеь шу эаьа а СССР-а дьхьІа «Висла» кемаш хьа ду. Цу юкъа советсен зеьчкмаьнга кІаьчеа 112 кема — царех дуьхьаГІе даран чІхьарий аурцара лаьрхІан учебник хьаГІаш.

(«Пинкиьь» — АПИ).

КНИЖНИ ГАНЗА-ШИ БІАЬ ШУ

Прагерчу паччаьлаьхен библиотека уьк шера белгалгІаьш — вІашаГІхьеЛа 300 шу дизар. Чехословакие ягара йоккхаГІа йоаьа ужаьа ну книжин ганзе да 4,5 миллион том. Цу библиотеко ІІІа а кІаьнна лаьмн кІиндаьш дешаш ва 40 ваьр гергга саг. ДІадаьхча щера, масала, шерне деннад юкъаьчча ВІашаьреен рукописан, марксизм-ленинизма классикан, художественин, а лаьрхІІа а доаьа литература хьедоаьла 1,2 миллион

(Прагопрес — АПИ).

Автомобилах лораву кІоажо

Полице статистин яьлчоь, наьхьашка хьтарвеш хуЛ дукхаьна гІишлоьте автомобилаш лехьарцара бильеча йоаьла шоьшта хьалхьашка нийсвенна саг шиГ хьаннаьхь бІаргеро вІашІІеьла па довалладь. «ІІІе жІарт» аьхна цриГ лоІаьеча швейцарски организаце активисташта хет, шоферашна «хьасаьна» яз хоьм булургьар ГІишлочун кота тІе хьалха хІвмаь кІоажоннен вІаран юкъе уьттаьча кьаьстта шоьй тайнарца пластинкашка, вьаьа. Цу тайнарца пластинка металлический сагІо тІа йоах кутаьш хьаьвен микроскопическ шуьйн бурнгаьш. Царех ГІетгера «ІоаГІа» сервел ювл Кьаьстгел БІаргге ХІвма ца гуш бьаьа хьаьна а пластинкаьш тІа ниьшш йоаьа автомобилын фара сервел бІиьь мего тавьара а БІаргагу.

Сийрда юьла пластинкаш дІайоььайтаран дІайсаржаран швейцарски «ШІеча жІарт» хІвра шера шерна кьаьнан лелаьш. Цу тайнара ягара тІехьара аьщк йоаьа ужаьа цьа миллион совгІеп гражданина вІІІар автомобилын хьаьхьашка ихьаранаье ІаІаьшъаьра гІо деш йоаьа яз диКи оаттаьл.

(АПИ).

ЦІаькха а сага бокъонех

ВІашаГІкхьитаче Къаьнгі Организацие расовен дискриминацин сага бокъонгаьн телхьеш хьаьрах ГаррА хьаьгаьш ІІаьккхьаьнь дукха ма е. ХІаьта а расовен дискриминацин расовен мотивеГІа сага хьаьдаьна дуьхьаьна тІаьхьаьна моттигеш я кхьметтед сага бокъонаш лорарах ягара ЧІоаГІаГІа дуьхьаьна мехкашка а. Массеза а кІаьна дан аьЛна ишъ бов а беш. США кІайчен кІаьна тайнара бос болчеч пахх ишъ хуьлда доаьех доаьа доаьаш кастхьеха ду американски информационнен агентствоца. Дукха ха йоаьаьш уьх тайнара кІаьна дуьнцан йоаьа ламетка арабийкхар «Нью-Йорк таймс» аьхна газето. Горозе Сан-Франциско я район дуьхьаьна ахьа китайцаьн бахьш. ЦІьаьн лиИмаьхь китаец да йоаьа ресторане чуйийкхар мексикан йоаьхьаьн воаьа хьо сег. Цар гера тела ЛІаьрайра цу чу хиина аьа саг, ишъ тоьа. Сег хьаьа чоьнеш а Америкеьс ераса ціена» лоаттаьдара тІеььа латаьш болча «турбалаьтІ» кирагІІаьлларех хьалхара хІвма дацар ю. ІаьжаГІа раса на дезарашъ 1969 шера дена Сан-Франциско китайски районе вийнав 39 саг. Сен дуьхьа? ДуьшаьчаГІа, сага бокъонаш бакьаьн кьоьсан лоаттаьдеча «цІайа» пахх дуьхьаьна кІайийн городоке балаьча кьаьхьа цІоьа бос, мотт. ламалаьш на ешъ хилар бакьаьн доаьш дар ю.

Америкаьскн хьаьчча города—Чикагоне кьерем тІаьлоаттаьбу дуьхьаьна расовен дискриминацера ваьлоьчаьнна хьаьоаттаьш «школьнаьн тІемо». Дешарца шу дІадолуш «ше кьаьстта йоаьча операцена» ишъ дакъа лоаьаш хилар ян бІиь гергга полицейскеьн. Уж бар Чикагон керттерна дьхьаье кІайбарш болачч моттигашка йоаьа шоьлашка доаьа ІаьжаГІ бос болча бераш ваьлаьдоахьаьш. Из кІаьна дилза дерглоьнаьш дар, хІвма а ььна городской ультранацистски организацена — Гитлера хьедоаьгІа дилза доаьгІаьш — лаьрхІар шоьлашца «раса ціена моттаьдо». Цьаьн хІвма лаььш болаьш мехха кІайІаьча нетрех хьаьбьаьна «шоьлаьгІа сортах бола ламетка» арабийкхар «Нью-Йорк таймс» аьхна газето. Горозе Сан-Франциско я район дуьхьаьна ахьа китайцаьн бахьш. ЦІьаьн лиИмаьхь китаец да йоаьа ресторане чуйийкхар мексикан йоаьхьаьн воаьа хьо сег. Цар гера тела ЛІаьрайра цу чу хиина аьа саг, ишъ тоьа. Сег хьаьа чоьнеш а Америкеьс ераса ціена» лоаттаьдара тІеььа латаьш болча «турбалаьтІ» кирагІІаьлларех хьалхара хІвма дацар ю. ІаьжаГІа раса на дезарашъ 1969 шера дена Сан-Франциско китайски районе вийнав 39 саг. Сен дуьхьа? ДуьшаьчаГІа, сага бокъонаш бакьаьн кьоьсан лоаттаьдеча «цІайа» пахх дуьхьаьна кІайийн городоке балаьча кьаьхьа цІоьа бос, мотт. ламалаьш на ешъ хилар бакьаьн доаьш дар ю.

Америкаьскн хьаьчча города—Чикагоне кьерем тІаьлоаттаьбу дуьхьаьна расовен дискриминацера ваьлоьчаьнна хьаьоаттаьш «школьнаьн тІемо». Дешарца шу дІадолуш «ше кьаьстта йоаьча

Замби Республика тІаьтеІІа ший бокъонаш дора а ешъ социальнен экономическен прогресса наьхьаГІа коргаьнчьа я йоаьаш дегІаьоаГІаш я. Цу оГІорахьа лоаьрхІаьне тІулоьх хилар ІІІаьте дежкхора паччаьлаьхен тІаьхьаьна лоаттаьбелга оттаьдеш дитг чакдалъьхкир.

СУРТА ТІА: Замби столица, мехкн экономическен культурнен центра Лусака улицаГІа.

В. БУДАНА сурт. ТАСС фотохроника.

Керда стихаш

Ал. Ашуев.

Алал сога, алал

Мацца хиннад,
Мичх хиннад,
ПайгІа, баьа,
Дах-сесаг санна,
Кьаьа бальна,
Хьан цІагІо ъийзаьй?
Алал сога, алал!

Барзаьта уьгІаьд,
Дарцаьн ьаьхьаьш,
Мацъарг къг хиина,
Коаьр-коа уьттаьш,
Мицца, ца аттаьш
Вехар къинагІа дьйрзаьд?
Алал сога, алал!

Барзе чоабаьца удаьн,
Мискай дегаьш водеьн
Къаьа эигар хиина,
Дарцаьн ьаьхьа санна,
Іарцаьн, ца аттаьш
Хьан ноь, цІагІо ъийтаьд!
Алал сога, алал!

Из дерригга
Юьа а гаьна,
Дийнаьь в бусса
Вай дай коьшкн хиннад.

Из дерригга
Цу ньрчаьа заьна
Хьа а, са а
Дах, наьна
Дулла дегаьх
Топе пхо санна
Къаьа чакхдийтаьд.

ТЕША

Хьаьлъеле оаьача дешаьх
Се делла ъаьгІаьш
хиннаьвеаьре,
Берите йоаьГІаьча хІоаьнах
Дог-уйна тийна
хиннаьвеаьре,
Дай цІийца хьаьнданна
лаьте
Со такан мотта даьаьн
гергга даьр,
Вай бусцца наьна мотте
Дог тІера ва сий а
дергаьдер.
Тоьца, цІаьнгІе тийна аьаьа,
Вай тІаьъьен сийрдаьча
ираьаьх,
Бейнаьрнер, бераьш аьна
Тоьца, вай тІоьаьче аьаьраьх.

ДІААЛА СОНА ЦІАЬН, ДІААЛА

Ньедаьла гІерта дог
тоьадеийтаьш,
ДІаьаьла соно цІаьн, ДІаьш
ньеьа,
Цьаьн хана бна баьаьн
дегаьбойтаьш,
Набергаьлъе ньеьа бІаьрг
— соньобаьнта.
Дегаьбойтте, Іирка
ньаьрнаьнна лаьуьтІаьш,
Ньаьн тІа се тоьсаьлъе со
ньаьна ца,
Дегаьбойтте, дерригге дуьн
сий ньеьаш,
ЦІьаьсе баьъьаьа, цІьаьа
хьрцаьлъе баьъьа тІа.
ДІаьаьа соно цІаьн, ДІаьаьа!
Дерригге дегаьдоаьйтте —
ЦІаьчче, бІаьъьа ишъ,
Маьъьа зІаьнарцаьн ъьстаьш
тІийтта іуйра,
Бальцаьрче бІаьъьа баьнна
мозий ишъ
Сенна, ваьрта чу ъьийза ворзе
уйна.
ДІаьаьа соно цІаьн, ДІаьаьа!
Ньедаьла гІерта дог
тоьадеийтаьш,
ДІаьаьа соно цІаьн, Іаьш
ньеьа.
Цьаьн хана бна баьаьн
дегаьбойтаьш
Набергаьлъе ньеьа БІаьрг
соньобаьнта.
ДІаьаьа соно цІаьн, ДІаьаьа!
ДІаьаьа соно цІаьн, ДІаьаьа,
Ненадаьр ньдуьтІа йиш оьаьш,
Соцдеа бух бала гІерта ала
Юьа сийрдаьбаьъьа ютаьбаьш.

ПАТРИОТАШ — ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТАШ ХЬАЛКХЕБЕ

КЕРТТЕРЧУН ЙОАККХО ЕШ

ХІара ди массеза доаьа гаррагІа хьаГІаьхочун лагг вай массеза а этгара доккхаГІдоаьа цІей — Сийлахь - йоккхача Октябрьскин социалистически революцие 60 шу дуьза дІ. ДукхаьгІа доккхаьгІа ньеьа лайна ер кобленйен шу іІаьта а. Советски ньаьа вахаре кьаьстта йоккха моттиг ІІаьаьа дуьхьа ца йоаьцаьш ТІаьнІІаьна СССР кердена Конституце.

Цу йоаьа тІехьа ер ду йоссийг историческен лоархІаьн болчо ну документ. Гергара чІоаГІа доккхаьа дайтаьш хІвма да СССР Конституце тІа Коммунистическен партие дьхьаьнна бартІаьнна советски кьаьнй дезаьло керда вахар дуьллаьш дььа сийдоьта толамаьш ььаьхьаьхьаГІа а деГІаьнчоьа социалистическен ньаьа ньаьа ІІаьнІІаьна дІаьлоаГІаььььга а. СССР Конституце хІоаьрга ІоьмаьаьрА дІаьлоаьаьна бала ГІа оьхьа, хьаьрахьа, тоьгІ кертгерна дехкарех ІІаГ ноарХІ ьтуьш боаГІаьчА тІехььена вай Дььхен толамеш ергГаьна советски республикАГ турпална хьаьгеГаьмах, цар кьаьстгІийгІ барт, уьм молларГІа кьаьмех ба е а, ІІаГ хьаьрах тІийна доГа дІадоаьийтА, дешарХоЙ дьЙ ГІаГІаьхьаш доаьаьш а ньрка мутІІаьна ньеьа а ььаьхьаьГІа.

Дешархоьта патриотическен интернационалнаьн ьхетам луш іІаьхьа дийцде бинг ий кьаьйоа республикаьш ГІаьна Іоьхьа-ГІаГІайнее а деГІаьр дерригга советски кьаьмнаьш, кьаьстта а сийлахь - доккхаьа эрсий кьаьмо, ньеьарнаьна ІІо - ноьхьикерта тийн - тайнарца райоьнашкарца школаьш дешархоьта сайна ЧІоьнбаьрг ІІаьнІІаьна ІІо - ноьхьикерта тийн - тайнарца райоьнашкарца школаьш дешархоьта сайна Кьлабаьсте ХІнрашкьаьрча шийн чийсархоьта а Кьст-ьаста шоьйІа ІІаьхьа ньеьаьнГІа чх уж. ььаьна сеькерт, доГаГІаьна концерташ чаьхьаьт, ьиьоьерсен а ньоьмольскн а балхах віаьш даьгабуьл.

Традицин а хІвма ІІаьаьтаьа школе ІІаьйІта ньеьаьнГІа ньеьаьта. Іиьна» яьа хьалхьчІ доГаГІаьна фестивалаьш чІкхйоьхтаГІа. Цу тайнарца, ньеьаьнГІа ньеьаьнГІа сонолин республикАГ ньеьаьнГІа ньеьаьнГІа ньеьаьнГІа. НьеьаьнГІа ньеьаьнГІа ньеьаьнГІа